

Izv.prof.dr.sc. Vera Cesar
Odjel za biologiju
Cara Hadrijana bb
HR-31000 Osijek
E-mail: vcesarus@yahoo.com

14. ožujka 2012.

Poštovani,

Hrvatsko društvo za biljnu biologiju (HDBB) – podružnica Osijek i Poljoprivredni institut Osijek pozivaju Vas na predavanje pod nazivom *Fiziološka reakcija kultivara u ranim fazama razvoja na stresne uvjete i mogućnost oplemenjivanja u cilju povećanja adaptivnosti i visine prinosa* koje će se održati u srijedu, 21. ožujka 2012. u 12:00 sati na Poljoprivrednom institutu Osijek (Južno predgrađe 17, 31000 Osijek) u dvorani za sastanke (potkrovlje).

Prof. dr. sc. Josip Kovačević, znanstveni savjetnik, trajno zvanje,
Prof. dr. sc. Hrvoje Lepeduš, viši znanstveni suradnik

Fiziološka reakcija kultivara u ranim fazama razvoja na stresne uvjete i mogućnost oplemenjivanja u cilju povećanja adaptivnosti i visine prinosa

Sažetak

Nepovoljni okolinski činitelji kao što su nedostatak vode (suša), visoke i niske temperature, nepovoljna fizikalna i kemijska svojstva tla, stresno utječu na izražajnost važnih gospodarskih svojstava genotipa (kultivara). Poznato je da u tom pogledu različiti (genotipovi) kultivari različito reagiraju, što se u prvom redu odražava na njihovu stabilnost i vrijednost u proizvodnji. U literaturi su poznata istraživanja fizioloških reakcija genotipa na stresne uvjete, te je već u ranim fazama razvoja moguće procijeniti, kako se to odražava na visinu i stabilnost prinosa zrna. Takve reakcije procjenjivale su se opažanjima i mjerenjima tijekom cijelog životnog ciklusa biljke. Ponajviše su istraživane komponente prinosa zrna kod strnih žitarica (broj zrna po biljci, broj zrna po klasu, masa tisuću zrna, broj biljaka i klasova po jedinici površine) i žetveni indeks. Komponente prinosa zrna su vrlo varljive u procjenama korisnim za poboljšanje prinosa, jer ako je jedna komponenta prinosa zrna u jačoj pozitivnoj korelaciji s visinom prinosa zrna, tada druga komponenta može biti i u negativnoj korelaciji s prinomom zrna i stabilnosti prinosa zrna. To je u dosadašnjim istraživanjima potvrđeno i kod pšenice i kod ječma. Također, u našim istraživanjima s kultivarima ozime pšenice utvrđena je značajna pozitivna korelacija između prinosa zrna i indeksa stabilnosti pokazatelja fotosintetske učinkovitosti mjerenih u razvojnoj fazi busanja. Također, procijenjeni su značajni korelacijski koeficijenti između indeksa stabilnosti pokazatelja fotosintetske učinkovitosti mjerenih u fazi busanja s brojem klasića po klasu, brojem zrna po klasu,

žetvenim indeksom, učinkovitosti iskorištenja vode u formiranju prinosa zrna (*WUE- water use efficiency*) i stabilnosti prinosa zrna. Kod ozimog ječma utvrđen je gotovo identičan smjer korelacijskih veza, ali te korelacije nisu bile statistički opravdane. Učinkovitost iskorištenja vode (WUE) kod ozimog ječma mjerena u vegetacijskim posudama bila je u jakoj pozitivnoj korelaciji s prinosom zrna ostvarenim u komparacijskim pokusima izvedenim na četiri lokacije tijekom četiri godine. Saznanja o fiziološkim reakcijama genotipa u ranim fazama razvoja na stresne uvjete okoline mogu doprinijeti racionalizaciji metoda oplemenjivanja i napretka u ostvarenju genetske dobiti u povećanju prinosa zrna i njegove stabilnosti.

Očekujemo vaš dolazak!

Srdačan pozdrav,

Vera Cesar